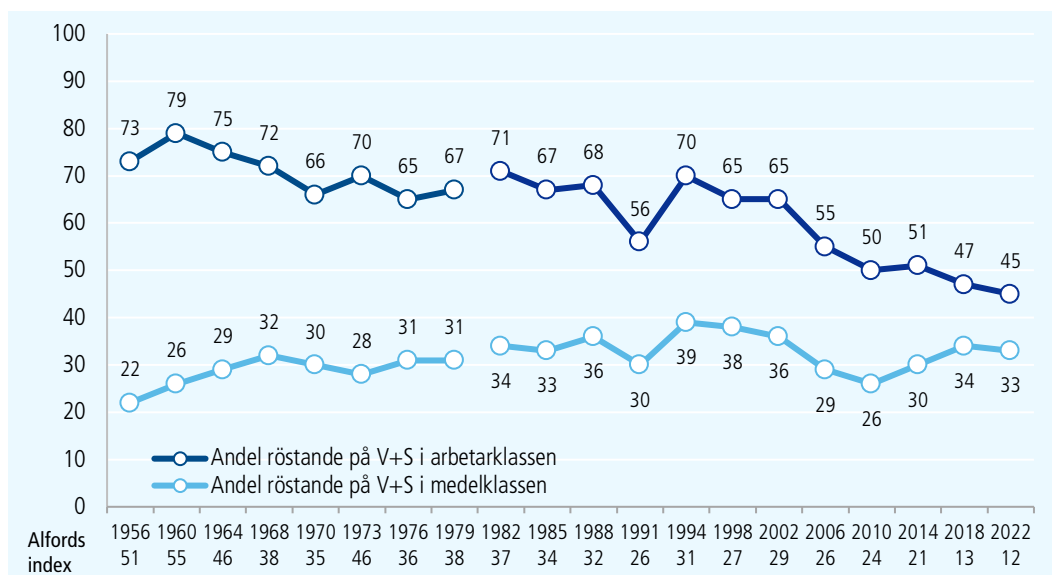

Klassröstning 1956–2022

Klassröstningen i Sverige är alltjämt stark – starkare än i våra grannländer – men fortsätter långsamt försvagas. Att väljare från arbetarklassen oftare röstar på partier till vänster än väljare från medelklassen är inte lika tydligt idag som på 1950-talet. Försvagad klassröstning beror bland annat på makrotrender som modernisering, individualisering och kognitiv mobilisering, som lett till stora strukturella förändringar på arbetsmarknaden. En alltmer atomiserad social hierarki gör det svårare för politiska aktörer att framgångsrikt ställa ”klass mot klass” i retorik och praktik. Väljarnas klassidentifikation – det vill säga känsla av grupployalitet byggd på en idé om gemensamma intressen – försvagas. När andelen väljare i arbetaryrken minskar blir det viktigare att konkurrera om väljare i framväxande tjänstemannayrken.

Det finns många sätt att mäta styrkan i klassröstningen. Ett av de enklaste måtten är Alford's klassröstningsindex (AI) som är skillnaden i röststöd för socialistiska partier mellan arbetarklass och medelklass. Vid senaste valet 2022 minskade Alford's index till lägsta hittills: andelen som röstade på Vänsterpartiet och Socialdemokraterna i arbetarklassen (45 procent) var 12 procentenheter högre än i medelklassen (33 procent). Det är en avsevärd minskning jämfört med valet 1956 där värdet på Alford's index var 51.

Figur 1 Andelen röstande på Vänsterpartiet och Socialdemokraterna i arbetarklassen och medelklassen, 1956-2022 (procent, Alford's index).

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet. Svenska valundersökningar 1956–2022.

Kommentar: Resultaten för 1956-1979 är hämtade från Oscarsson & Holmberg (2016) Svenska väljare. Stockholm: Wolter Kluwer och bygger på ett mycket detaljerat kodschema av arbetsstatus från öppna svar. Resultaten har korrigerats för överrepresentation av socialdemokratiska väljare i de tidigaste väljarstudierna. Resultaten för perioden 1982-2022 bygger på respondenternas självklassificering i förformulerade yrkeskategorier. De är viktade efter valresultaten i respektive val. Till medelklassen räknas tjänstemän, jordbrukare och företagare. Alla partiväljare ingår i procentbasen. Studenter är exkluderad från analysen. Alford's index för klassröstning beräknas genom att subtrahera andelen röstande på socialistiska partier (V+S) i medelklassen från andelen röstande på socialistiska partier i arbetarklassen.